ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΗ ΔΕΙΚΤΕΣ- ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ/ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
ΙΣΤΟΡΙΑ Γ΄ ΤΑΞΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

<table>
<tr><th colspan="4">ΓΝΩΣΗ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ</th></tr>
<tr><th colspan="2">1. Εισαγωγική Ενότητα (αλλαγές και συνέχειες στην προσωπική και τοπική Ιστορία)</th><th>ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ- ΣΧΟΛΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ</th><th>ΑΛΛΟ ΥΛΙΚΟ</th></tr>
<tr><td>ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ</td><td>ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Οι μαθητές και οι μαθήτριες να είναι σε θέση να:
1.1 Αναφέρουν χαρακτηριστικά της ταυτότητάς τους και πώς αυτά αλλάζουν ή μένουν τα ίδια με την πάροδο του χρόνου.</td><td>1.1(α) Διαφορετικά χαρακτηριστικά ταυτότητας ανάλογα με τις διάφορες κοινωνικές ομάδες στις οποίες ανήκουν ταυτόχρονα (τάξη, σχολείο, παρέα, οικογένεια, χώρα κ.ά.).
(β) Χαρακτηριστικά της ταυτότητας που αλλάζουν ή παραμένουν τα ίδια με την πάροδο του χρόνου.</td><td>Η ιστορία μου, οι ιστορίες μου, η ιστορία μας, οι ιστορίες μας, Φύλλα Εργασίας, Ιστορία Γ’ τάξης Δημοτικού, Μέρος Α’, Έκδοση Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (για σκοπούς διευκόλυνσης η αναφορά στο πιο πάνω εγχειρίδιο στη συνέχεια θα είναι: Φ.Ε Γ’ τάξη, Μέρος Α’).
Σελ. 13
Διδακτική πρόταση 1 Ποιος είμαι; Ποια είμαι; Παρουσίαση για τη διδ. πρ. 1,2 και 3</td><td>Για τους δείκτες 1.1 και 1.2 μπορεί να γίνει αξιοποίηση του ακόλουθου υλικού:
Φ.Ε Γ’ τάξη, Μέρος Α’ σελ. 10
Διδακτική πρόταση 4 Σε ποιον/α ανήκει άραγε η τσάντα; Παρουσίαση για τη διδ. πρ. 4
Φ.Ε Γ’ τάξη, Μέρος Α’ σελ. 14-17
Διδακτική πρόταση 6 Πώς μαθαίνουμε για το παρελθόν μέσα από οικογενειακές φωτογραφίες; Παρουσίαση για τη διδ. πρ. 6</td></tr>
</table>

		Διδακτική πρόταση 3 Ποια/Ποιος ήμουν; Ποια/ποιος θα είμαι; **Παρουσίαση** για τη διδ. πρ. 1,2 και 3 **Διδακτική πρόταση 5** Πώς μαθαίνω για μένα; Πώς μαθαίνω για τον εαυτό μου; **Παρουσίαση** για τη διδ. πρ. 5 (Οι διδακτικές προτάσεις και οι παρουσιάσεις για αυτή την ενότητα βρίσκονται αναρτημένες στη σελίδα του μαθήματος στο σύνδεσμο https://istod.schools.ac.cy/index.php/el/c-taxi-eisagogiki-enotita)	
1.2 Αναφέρουν στοιχεία της ιστορίας του ονόματός τους.	1.2 (α) Ετυμολογία ονόματος και επιθέτου. (β) Λόγοι επιλογής ονομάτων (π.χ. παράδοση, προσωπικό νόημα για γονείς).	Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Α' σελ. 9 **Διδακτική πρόταση 1** Ποιος είμαι; Ποια είμαι; **Παρουσίαση** για τη διδ. πρ. 1,2 και 3 **Διδακτική πρόταση 2** Πώς μαθαίνω για το όνομά μου; **Παρουσίαση** για τη διδ. πρ. 1,2 και 3	
1.3 Αναφέρουν βασικές αλλαγές και συνέχειες που συμβαίνουν στα σχολεία με την πάροδο του χρόνου.	1.3 **Επιλογή ΕΝΟΣ από τους πιο κάτω δείκτες:** (α) Αλλαγές και συνέχειες στα σχολεία με την πάροδο του χρόνου (π.χ. κτίρια, εξοπλισμός, ωρολόγιο πρόγραμμα κλπ.). (β) Αλλαγές και συνέχειες στο συγκεκριμένο σχολείο των	Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Α' σελ. 21-26 **Διδακτική πρόταση 10** Τα σχολεία μας: Αλλαγές παντού; **Παρουσίαση** για τη διδ. πρ. 10 Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Α' σελ. 19-20 **Διδακτική πρόταση 9** Το σχολείο μας: Τι άλλαξε και τι έμεινε το ίδιο; **Παρουσίαση** για τη διδ. πρ. 9	

	παιδιών (αριθμός παιδιών, όνομα, εκπαιδευτικό προσωπικό, κτίριο κτλ.) με την πάροδο του χρόνου. (γ) Αλλαγές και συνέχειες σε συγκεκριμένα χαρακτηριστικά του τμήματος των παιδιών (π.χ. αριθμός παιδιών, εκπαιδευτικός, μαθήματα, αίθουσα, εξοπλισμός κτλ.).	Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Α' σελ. 18 **Διδακτική πρόταση 8** Πώς μαθαίνω για το τμήμα μου;	
1.4 Παράγουν σύντομες ιστορικές αναφορές για ένα σημαντικό γεγονός ή ένα σημαντικό πρόσωπο ή έναν σημαντικό χώρο (π.χ. ιστορικός χώρος/κτίριο, εκκλησία, τοπικό μνημείο) της περιοχής τους.	1.4 (α) Χωρικό και χρονικό συγκείμενο. (β) Βασικές πληροφορίες: γεγονός (περιγραφή, αίτια, συνέπειες, σημαντικότητα), πρόσωπο (βιογραφικά στοιχεία, σημαντικότητα), χώρος (δημιουργία/κατασκευή, λειτουργία/χρήση, αλλαγές και συνέχειες, σημαντικότητα).	Για το δείκτη 1.4, επειδή αφορά τοπική ιστορία, δεν υπάρχει συγκεκριμένο υλικό. Ωστόσο, μπορεί να γίνεται αξιοποίηση του υλικού που αναφέρεται στη διπλανή στήλη.	Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Α' σελ. 11 **Διδακτική πρόταση 7** Πώς οργανώνουμε μια έκθεση στην τάξη μας; Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Α' σελ. 27-28 **Διδακτική πρόταση 11** Πώς εργάζονται οι αρχαιολόγοι; **Παρουσίαση** για τη διδ. πρ. 11 Για όλες τις διδακτικές προτάσεις αυτής της ενότητας υπάρχουν παραδείγματα εφαρμογών από διάφορα σχολεία όλων των επαρχιών στη σελίδα του μαθήματος https://istod.schools.ac.cy/index.php/el/c-taxi-eisagogiki-enotita)

2. Επισκόπηση			
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ		
Οι μαθητές και οι μαθήτριες να είναι σε θέση να: 2.1 Αναφέρουν βασικές αλλαγές και συνέχειες στον τρόπο ζωής των ανθρώπων από την Παλαιολιθική εποχή μέχρι την εποχή του Χαλκού και το σήμερα (επισκοπήσεις).	2.1 (α) Αλλαγές και συνέχειες στη μετακίνηση και εγκατάσταση των ανθρώπων (λόγοι μετακίνησης, μέσα μετακίνησης, χώροι μετακίνησης, χώροι εγκατάστασης, αρχιτεκτονική).	Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Α' σελ. 31-32 Τι αλλάζει και τι μένει το ίδιο από την Παλαιολιθική Εποχή μέχρι σήμερα;, Κάρτες Εργασίας, Ιστορία Γ' τάξης Δημοτικού, Έκδοση Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (για σκοπούς διευκόλυνσης η αναφορά στο πιο πάνω εγχειρίδιο στη συνέχεια θα είναι: Κ.Ε Γ' τάξη). Σελ. 4-9 **Διδακτική πρόταση 1** Πώς και γιατί μετακινούμαστε; **Παρουσίαση** Πώς και γιατί μετακινούμαστε; (Οι διδακτικές προτάσεις και οι παρουσιάσεις για αυτή την ενότητα βρίσκονται αναρτημένες στη σελίδα του μαθήματος στο σύνδεσμο https://istod.schools.ac.cy/index.php/el/c-taxi-episkopiseis	

	(β) Αλλαγές και συνέχειες στην καθημερινή ζωή των ανθρώπων (διατροφή, ένδυση, τεχνολογία, ασχολίες). (γ) Αλλαγές και συνέχειες στις ιδέες των ανθρώπων (ιδέες και αντιλήψεις, έκφραση ιδεών). (δ) Αλλαγές και συνέχειες στην κοινωνική οργάνωση (μέγεθος ομάδων ανθρώπων, οργάνωση ομάδων ανθρώπων, σχέσεις μεταξύ ομάδων ανθρώπων).	Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Α' σελ. 33-34 Κ.Ε Γ' τάξη σελ. 10-15 **Διδακτική πρόταση 2** Πώς περνάμε τη μέρα μας; **Παρουσίαση** Πώς περνάμε τη μέρα μας; Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Α' σελ. 35-36 Κ.Ε Γ' τάξη σελ. 16-19 **Διδακτική πρόταση 3** Τι σκεφτόμαστε; **Παρουσίαση** Τι σκεφτόμαστε; Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Α' σελ. 37-38 Κ.Ε Γ' τάξη σελ. 20-25 **Διδακτική πρόταση 4** Πώς οργανωνόμαστε; **Παρουσίαση** Πώς οργανωνόμαστε; Είναι απαραίτητο οι κάρτες εργασίας να χρησιμοποιούνται σε όλη τη διάρκεια της χρονιάς ως σημείο αναφοράς. Επιπλέον, μπορούν να χρησιμοποιηθούν και στη συνέχεια των μαθημάτων ως τετράδιο ιστορίας/σημειωματάριο.	

3. Παλαιολιθική Εποχή (2.5 εκατομμύρια χρόνια πριν -10η χιλιετία π.Χ.)			
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ		
Οι μαθητές και οι μαθήτριες να είναι σε θέση να: 3.1 Αναφέρουν τους λόγους και τους τρόπους μετακίνησης στην Παλαιολιθική εποχή και αιτιολογούν τις αλλαγές και συνέχειες σε σχέση με το σήμερα.	3.1 (α) Λόγοι μετακίνησης των ανθρώπων στην Παλαιολιθική εποχή (συνεχείς μετακινήσεις - νομαδικότητα σε αντιπαραβολή με τη μόνιμη εγκατάσταση).	Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Α' σελ. 41-47 Κ.Ε Γ' τάξη σελ. 4-5 **Διδακτική πρόταση 1** Για ποιους λόγους μετακινούνταν οι άνθρωποι της Παλαιολιθικής εποχής; **Παρουσίαση** για τη διδ. πρ. 1 Δραστηριότητα Προσανατολισμού, **Παρουσίαση** για τη διδ. πρ. 1 και 2 Πώς και γιατί μετακινούμαστε; (Οι διδακτικές προτάσεις και οι παρουσιάσεις για αυτή την ενότητα βρίσκονται αναρτημένες στη σελίδα του μαθήματος στο σύνδεσμο https://istod.schools.ac.cy/index.php/el/c-taxi-palaiolithiki-epochi)	Σχολικό βιβλίο Ο Άνθρωπος και η Ιστορία του. Από το λίθο στον πηλό, Τάξη Γ', Μέρος Α', Εκδόσεις ΥΑΠ, σελ. 12-30 (Το βιβλίο αυτό βρίσκεται αναρτημένο στη σελίδα του μαθήματος στο σύνδεσμο) https://istod.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/ypostiriktiko-yliko-c-taxi Σχολικό βιβλίο Ιστορία Γ' Δημοτικού. Από τη μυθολογία στην Ιστορία, Εκδόσεις ΙΤΥΕ, σελ. 98-100 (Το βιβλίο αυτό βρίσκεται αναρτημένο στη σελίδα του μαθήματος στο σύνδεσμο) https://istod.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/didaktiko-yliko

	(β) Μέσα και χώροι μετακίνησης στην Παλαιολιθική εποχή. (γ)Ενδείξεις ανθρώπινης παρουσίας στην Κύπρο κατά την Παλαιολιθική εποχή. (δ) Αλλαγές και συνέχειες στο θέμα της μετακίνησης (λόγοι, τρόποι, χώροι) των ανθρώπων ανάμεσα στην Παλαιολιθική εποχή και το σήμερα.[1]	Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Α' σελ. 48-49 Κ.Ε Γ' τάξη σελ. 6-7 **Διδακτική πρόταση 2** Πώς μετακινούνταν οι άνθρωποι της Παλαιολιθικής εποχής; Πού μετακινούνταν; **Παρουσίαση** για τη διδ. πρ. 1 και 2 Πώς και γιατί μετακινούμαστε;	Σχολικό βιβλίο Ο Άνθρωπος και η Ιστορία του. Από το λίθο στον πηλό, Τάξη Γ', Μέρος Α', Εκδόσεις ΥΑΠ, σελ. 12-30 Σχολικό βιβλίο Ιστορία Γ' Δημοτικού. Από τη μυθολογία στην Ιστορία, Εκδόσεις ΙΤΥΕ, σελ. 98-100 (3.1γ) Ενώ η Κύπρος κατοικήθηκε αργότερα από άλλα νησιά της Μεσογείου, τα ευρήματα από τον Αετόκρεμνο και άλλες περιοχές μας δείχνουν ότι οι πρώτοι άνθρωποι έφτασαν στο νησί κατά τα τέλη της Παλαιολιθικής περιόδου ή στις αρχές της Νεολιθικής περιόδου, ασκώντας δραστηριότητες τροφοσυλλογής πριν την εγκατάσταση σε μόνιμους νεολιθικούς οικισμούς. Με αφορμή αυτό το θέμα γίνεται συζήτηση με τα παιδιά για το μεταβλητό της ιστορικής γνώσης με βάση νέα στοιχεία που ανακαλύπτουν οι αρχαιολόγοι.
3.2 Αναφέρουν βασικά χαρακτηριστικά της καθημερινής ζωής των ανθρώπων στην Παλαιολιθική εποχή και αιτιολογούν τις αλλαγές και συνέχειες σε	3.2 (α) Ενδυμασία στην Παλαιολιθική εποχή. (β) Διατροφή στην Παλαιολιθική εποχή (κυνηγοί και τροφοσυλλέκτες).	Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Α' σελ. 55-59 Κ.Ε Γ' τάξη σελ. 10-15 **Διδακτική πρόταση 4** Τι έτρωγαν και τι φορούσαν οι άνθρωποι της Παλαιολιθικής εποχής; **Παρουσίαση** για τη διδ. πρ. 3 και 4 Πώς περνάμε τη μέρα μας; ; **Παρουσίαση** για τη διδ. πρ. 4 Ανακρίνοντας ένα απολίθωμα Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Α' σελ. 51-54 Κ.Ε Γ' τάξη σελ. 10-15	Σχολικό βιβλίο Ιστορία Γ' Δημοτικού. Από τη μυθολογία στην Ιστορία, Εκδόσεις ΙΤΥΕ, σελ. 98-100

[1] Στους δείκτες επάρκειας όπου εμφανίζεται ο δείκτης για σύγκριση των εποχών μεταξύ τους νοείται ότι θα διδάσκεται παράλληλα με τους δείκτες επάρκειας που προηγούνται.

σχέση με το σήμερα.	(γ) Υλικά που χρησιμοποιούσαν οι άνθρωποι στην Παλαιολιθική εποχή (αναφορά και στη χρήση της φωτιάς). (δ) Εργαλεία που χρησιμοποιούσαν οι άνθρωποι στην Παλαιολιθική εποχή. (ε) Ασχολίες των ανθρώπων στην Παλαιολιθική εποχή. (στ) Αλλαγές και συνέχειες στην καθημερινή ζωή ανάμεσα στην Παλαιολιθική εποχή και το σήμερα.	**Διδακτική πρόταση 3** Πώς περνούσαν τη μέρα τους οι άνθρωποι της Παλαιολιθικής εποχής; **Παρουσίαση** για τη διδ. πρ. 3 και 4 Πώς περνάμε τη μέρα μας; Παράλληλα διδάσκεται και ο δείκτης 6.1 (α) – Μύθος του Προμηθέα	Σχολικό βιβλίο Ο Άνθρωπος και η Ιστορία του. Από το λίθο στον πηλό, Τάξη Γ', Μέρος Α', Εκδόσεις ΥΑΠ, σελ. 12-30 Σχολικό βιβλίο Ιστορία Γ' Δημοτικού. Από τη μυθολογία στην Ιστορία, Εκδόσεις ΙΤΥΕ, σελ. 98-99
3.3 Αναφέρουν τις κύριες αντιλήψεις των ανθρώπων της Παλαιολιθικής εποχής και αιτιολογούν τις αλλαγές και συνέχειες σε σχέση με το σήμερα.	3.3 (α) Θέματα που απασχολούσαν τους ανθρώπους της Παλαιολιθικής εποχής. (β) Τρόποι έκφρασης των ανθρώπων στην Παλαιολιθική εποχή. (γ) Αλλαγές και συνέχειες στις αντιλήψεις των ανθρώπων ανάμεσα στην Παλαιολιθική εποχή και το σήμερα.	Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Α' σελ. 61-62 Κ.Ε Γ' τάξη σελ. 16-17 **Διδακτική πρόταση 5** Ποια είναι τα πιο σημαντικά πράγματα που σκέφτονταν οι άνθρωποι της Παλαιολιθικής εποχής; Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Α' σελ. 63-64 Κ.Ε Γ' τάξη σελ. 16-19 **Διδακτική πρόταση 6** Πώς εξέφραζαν τις ιδέες τους οι άνθρωποι της Παλαιολιθικής εποχής; **Παρουσίαση** για τη διδ. πρ. 6 Πώς εξέφραζαν τις ιδέες τους οι άνθρωποι της Παλαιολιθικής εποχής;	Σχολικό βιβλίο Ιστορία Γ' Δημοτικού. Από τη μυθολογία στην Ιστορία, Εκδόσεις ΙΤΥΕ, σελ. 97-100

3.4 Αναφέρουν βασικά χαρακτηριστικά της κοινωνικής οργάνωσης των ανθρώπων στην Παλαιολιθική εποχή και αιτιολογούν τις αλλαγές και συνέχειες σε σχέση με το σήμερα.	3.4 (α) Μέγεθος των ομάδων στην Παλαιολιθική εποχή. (β) Λήψη αποφάσεων στις ομάδες ανθρώπων της Παλαιολιθικής εποχής. (γ) Σχέσεις ανάμεσα στις διαφορετικές ομάδες ανθρώπων στην Παλαιολιθική εποχή. (δ) Αλλαγές και συνέχειες στην κοινωνική οργάνωση ανάμεσα στην Παλαιολιθική εποχή και το σήμερα.	Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Α' σελ. 65 Κ.Ε Γ' τάξη σελ. 20-25 **Διδακτική πρόταση 7** Πόσο μεγάλες ήταν οι ομάδες των ανθρώπων της Παλαιολιθικής εποχής; Ποιοι έπαιρναν τις αποφάσεις; **Παρουσίαση** για τη διδ. πρ. 7 και 8 Πώς οργανωνόμαστε; Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Α' σελ. 65 - 67 Κ.Ε Γ' τάξη σελ. 20-25 **Διδακτική πρόταση 8** Ποιες ήταν οι σχέσεις μιας ομάδας στην Παλαιολιθική εποχή με άλλες ομάδες ανθρώπων; **Παρουσίαση** για τη διδ. πρ. 7 και 8 Πώς οργανωνόμαστε; **Παρουσίαση** για τη διδ. πρ. 8 Τι υπήρχε στην Κύπρο την Παλαιολιθική εποχή;	Σχολικό βιβλίο Ο Άνθρωπος και η Ιστορία του. Από το λίθο στον πηλό, Τάξη Γ', Μέρος Α', Εκδόσεις ΥΑΠ, σελ. 17
3.5 Χρησιμοποιούν ορθά βασικές έννοιες περιεχομένου που σχετίζονται με την Παλαιολιθική εποχή.	3.5 <u>Έννοιες</u> Τροφοσυλλέκτης, κυνηγός, βραχογραφίες, τεχνουργήματα, μετακίνηση, ανακάλυψη, παγετώνες, εργαλεία, χειροπέλεκυς, τσεκούρι, ακόντιο, βέλος.		Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Α' σελ. 69, 71, 73, 75 Κ.Ε Γ' τάξη όλες οι σελίδες σαν σημείο αναφοράς και υπενθύμισης. **Διδακτική πρόταση 9** Πώς αλλάζει και πώς μένει η ίδια η ζωή των ανθρώπων από την Παλαιολιθική εποχή μέχρι σήμερα; Το υλικό αυτό (ή παρόμοιο που μπορεί να οργανωθεί από τον/την εκπαιδευτικό) μπορεί να χρησιμεύσει σαν εργαλείο δημιουργίας των μεγάλων εικόνων του παρελθόντος και μπορεί να γίνει στο τέλος οποιασδήποτε από τις τρεις εποχές που μελετούμε στη Γ΄ τάξη.

4. Νεολιθική εποχή (7η χιλιετία π.Χ. -3η χιλιετία π.Χ.)			
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ		
Οι μαθητές και οι μαθήτριες να είναι σε θέση να: 4.1 Αναφέρουν τους λόγους και τους τρόπους μετακίνησης στη Νεολιθική εποχή και αιτιολογούν τις αλλαγές και συνέχειες σε σχέση με την Παλαιολιθική εποχή και το σήμερα.	4.1 (α) Λόγοι μετακίνησης των ανθρώπων στη Νεολιθική εποχή. (β) Μέσα και χώροι μετακίνησης στη Νεολιθική εποχή. (γ) Αλλαγές και συνέχειες στη μετακίνηση ανάμεσα στην Παλαιολιθική εποχή, τη Νεολιθική εποχή και το σήμερα (έμφαση στη μετάβαση από τις συνεχείς μετακινήσεις στη μόνιμη εγκατάσταση).	Η ιστορία μου, οι ιστορίες μου, η ιστορία μας, οι ιστορίες μας, Φύλλα Εργασίας, Ιστορία Γ' τάξης Δημοτικού, Μέρος Β', Έκδοση Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (για σκοπούς διευκόλυνσης η αναφορά στο πιο πάνω εγχειρίδιο στη συνέχεια θα είναι: Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Β'). Σελ. 9-10 Κ.Ε Γ' τάξη σελ. 4-9 **Διδακτική πρόταση 1** Γιατί μετακινούνταν οι άνθρωποι της Νεολιθικής εποχής; Πώς μετακινούνταν; Πού έκτιζαν τα χωριά (οικισμούς) τους;	Σχολικό βιβλίο Ο Άνθρωπος και η Ιστορία του. Από το λίθο στον πηλό, Τάξη Γ', Μέρος Α', Εκδόσεις ΥΑΠ, σελ. 12-30 Σχολικό βιβλίο Ιστορία Γ' Δημοτικού. Από τη μυθολογία στην Ιστορία, Εκδόσεις ΙΤΥΕ, σελ. 98-100

		Παρουσίαση για τη διδ. πρ. 2 Πώς και γιατί μετακινούνται οι άνθρωποι της Νεολιθικής εποχής. (Οι διδακτικές προτάσεις και οι παρουσιάσεις για αυτή την ενότητα βρίσκονται αναρτημένες στη σελίδα του μαθήματος στο σύνδεσμο: https://istod.schools.ac.cy/index.php/el/c-taxi-neolithiki-epochi)	
4.2 Αναφέρουν τους λόγους επιλογής χώρων για μόνιμη εγκατάσταση και βασικά χαρακτηριστικά της αρχιτεκτονικής στη Νεολιθική εποχή και αιτιολογούν τις αλλαγές και συνέχειες σε σχέση με την Παλαιολιθική εποχή και το σήμερα.	4.2 (α) Επιλογή χώρων εγκατάστασης.	Ο δείκτης **4.2 (α)** καλύπτεται από το υλικό για το δείκτη **4.1**	
	(β) Οικισμοί Νεολιθικής εποχής (υλικά, αρχιτεκτονική) στην Κύπρο (π.χ. Χοιροκοιτία, Πέτρα του Λιμνίτη).	Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Β' σελ. 11-12 Κ.Ε Γ' τάξη σελ. 8-9 **Διδακτική πρόταση 2** Πώς έκτιζαν τα σπίτια τους οι άνθρωποι της Νεολιθικής εποχής; **Παρουσίαση** για τη διδ. πρ. 2 Πώς και γιατί μετακινούνται οι άνθρωποι της Νεολιθικής εποχής.	Σχολικό βιβλίο Ο Άνθρωπος και η Ιστορία του. Από το λίθο στον πηλό, Τάξη Γ', Μέρος Α', Εκδόσεις ΥΑΠ, σελ. 44-46 Σχολικό βιβλίο Ιστορία Γ' Δημοτικού. Από τη μυθολογία στην Ιστορία, Εκδόσεις ΙΤΥΕ, σελ. 101-110 Λογισμικό Ιστορία και Αρχαιολογία της Κύπρου, ΥΠΠ ΚΑΙ Ίδρυμα Λεβέντη (υπάρχει εγκατεστημένο στους σχολικούς Η/Υ, ή/και στη βιβλιοθήκη εκπαιδευτικού).
	(γ) Σύγκριση οικισμών της Κύπρου με νεολιθικούς οικισμούς σε άλλα μέρη του κόσμου. (δ) Αλλαγές και συνέχειες στην εγκατάσταση ανάμεσα στην	Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Β' σελ. 13-15 Κ.Ε Γ' τάξη σελ. 4-9 **Διδακτική πρόταση 3** Νεολιθικοί οικισμοί στην Κύπρο και τον υπόλοιπο κόσμο: Ομοιότητες και διαφορές. **Παρουσίαση** για τη διδ. πρ. 2 Πώς και	Σχολικό βιβλίο Ο Άνθρωπος και η Ιστορία του. Από το λίθο στον πηλό, Τάξη Γ', Μέρος Α', Εκδόσεις ΥΑΠ, σελ. 67-68 Σχολικό βιβλίο Ιστορία Γ' Δημοτικού. Από τη μυθολογία στην Ιστορία, Εκδόσεις ΙΤΥΕ, σελ. 105

	Παλαιολιθική εποχή, τη Νεολιθική εποχή και το σήμερα.	γιατί μετακινούνται οι άνθρωποι της Νεολιθικής εποχής.	
4.3 Αναφέρουν βασικά χαρακτηριστικά της καθημερινής ζωής των ανθρώπων στη Νεολιθική εποχή και αιτιολογούν αλλαγές και συνέχειες σε σχέση με την Παλαιολιθική εποχή και το σήμερα.	4.3 (α) Ενδυμασία στη Νεολιθική εποχή (έναρξη της υφαντικής κυρίως με μαλλί και λινάρι). (β) Διατροφή στη Νεολιθική εποχή (παραγωγικό στάδιο – γεωργία, κτηνοτροφία). (γ) Υλικά που χρησιμοποιούσαν οι άνθρωποι στη Νεολιθική εποχή. (δ) Εργαλεία που χρησιμοποιούσαν οι άνθρωποι στη Νεολιθική εποχή. (ε) Ασχολίες των ανθρώπων στη Νεολιθική εποχή. (στ) Αλλαγές και συνέχειες στην καθημερινή ζωή ανάμεσα στην Παλαιολιθική εποχή, τη Νεολιθική εποχή και το σήμερα (έμφαση στη μετάβαση από τη συλλογή της τροφής στην καλλιέργεια της γης και την κτηνοτροφία).	Δείκτες **4.3(γ) και 4.3(δ)** Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Β' σελ. 17-20 Κ.Ε Γ' τάξη σελ. 10-15 **Διδακτική πρόταση 4** Ποια τεχνολογία (εργαλεία) χρησιμοποιούσαν οι άνθρωποι της Νεολιθικής εποχής; **Παρουσίαση** για τη διδ. πρ. 4 Ποια τεχνολογία χρησιμοποιούσαν οι άνθρωποι της Νεολιθικής εποχής; Δείκτες **4.3(α), 4.3(β) και 4.3(ε)** Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Β' σελ. 21-22 Κ.Ε Γ' τάξη σελ. 10-15 **Διδακτική πρόταση 5** Πώς περνούσαν τη μέρα τους οι άνθρωποι της Νεολιθικής εποχής; Τι έτρωγαν και τι φορούσαν; Παράλληλα διδάσκεται και ο δείκτης 6.1 (β) – Μύθος της θεάς Δήμητρας.	Σχολικό βιβλίο Ο Άνθρωπος και η Ιστορία του. Από το λίθο στον πηλό, Τάξη Γ', Μέρος Α', Εκδόσεις ΥΑΠ, σελ. 69-71 Σχολικό βιβλίο Ιστορία Γ' Δημοτικού. Από τη μυθολογία στην Ιστορία, Εκδόσεις ΙΤΥΕ, σελ. 101-110 Σχολικό βιβλίο Ο Άνθρωπος και η Ιστορία του. Από το λίθο στον πηλό, Τάξη Γ', Μέρος Α', Εκδόσεις ΥΑΠ, σελ. 53-57, 72-73 Σχολικό βιβλίο Ιστορία Γ' Δημοτικού. Από τη μυθολογία στην Ιστορία, Εκδόσεις ΙΤΥΕ, σελ. 101-110

4.4 Αναφέρουν τις κύριες αντιλήψεις των ανθρώπων της Νεολιθικής εποχής και αιτιολογούν αλλαγές και συνέχειες σε σχέση με την Παλαιολιθική εποχή και το σήμερα.	4.4 (α) Θέματα που απασχολούσαν τους ανθρώπους της Νεολιθικής εποχής. (β) Τρόποι έκφρασης των ανθρώπων στη Νεολιθική εποχή. (γ) Ταφικές συνήθειες στη Νεολιθική εποχή. (δ) Αλλαγές και συνέχειες στις αντιλήψεις των ανθρώπων ανάμεσα στην Παλαιολιθική εποχή, τη Νεολιθική εποχή και το σήμερα.	Δείκτες **4.4(α), και 4.4(γ)** Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Β' σελ. 23-30 Κ.Ε Γ' τάξη σελ. 16-19 **Διδακτική πρόταση 6** Ποια είναι τα πιο σημαντικά πράγματα που σκέφτονταν οι άνθρωποι της Νεολιθικής εποχής; **Παρουσίαση** για τη διδ. πρ. 6 Τι σκέφτονταν οι άνθρωποι της Νεολιθικής εποχής; Δείκτης **4.4(β)** Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Β' σελ. 31,33,35,37,39,41, Κ.Ε Γ' τάξη σελ. 18-19 **Διδακτική πρόταση 7** Πώς εξέφραζαν και πώς επικοινωνούσαν τις ιδέες τους οι άνθρωποι της Νεολιθικής εποχής; **Παρουσίαση** για τη διδ. πρ. 7 Πώς εξέφραζαν και επικοινωνούσαν τις ιδέες τους οι άνθρωποι στη Νεολιθική εποχή;	Σχολικό βιβλίο Ο Άνθρωπος και η Ιστορία του. Από το λίθο στον πηλό, Τάξη Γ', Μέρος Α', Εκδόσεις ΥΑΠ, σελ. 67-68 Λογισμικό Ιστορία και Αρχαιολογία της Κύπρου, ΥΠΠ ΚΑΙ Ίδρυμα Λεβέντη
4.5 Αναφέρουν βασικά χαρακτηριστικά της κοινωνικής οργάνωσης των ανθρώπων στη Νεολιθική εποχή και αιτιολογούν αλλαγές και	4.5 (α) Μέγεθος των ομάδων στη Νεολιθική εποχή (κοινωνική συγκρότηση). (β) Λήψη αποφάσεων στις ομάδες ανθρώπων της Νεολιθικής εποχής. (γ) Ιεραρχία στη Νεολιθική εποχή (κοινωνικές τάξεις, φύλο).	Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Β' σελ. 43,45,46,4748 Κ.Ε Γ' τάξη σελ. 20-25 **Διδακτική πρόταση 8** Πόσο μεγάλες ήταν οι ομάδες των ανθρώπων της Νεολιθικής εποχής; Ποιοι έπαιρναν τις αποφάσεις;	Για κάποιες από τις διδακτικές προτάσεις αυτής της ενότητας υπάρχουν παραδείγματα εφαρμογών (αρκετές αφορούν τον οικισμό της Χοιροκοιτίας) από διάφορα σχολεία στη σελίδα του μαθήματος στο σύνδεσμο: https://istod.schools.ac.cy/index.php/el/c-taxi-neolithiki-epochi

συνέχειες σε σχέση με την Παλαιολιθική εποχή και το σήμερα. 4.6 Χρησιμοποιούν ορθά βασικές έννοιες περιεχομένου που σχετίζονται με τη Νεολιθική εποχή.	(δ) Σχέσεις ανάμεσα στις διαφορετικές ομάδες ανθρώπων στη Νεολιθική εποχή. (ε) Αλλαγές και συνέχειες στην κοινωνική οργάνωση ανάμεσα στην Παλαιολιθική εποχή, τη Νεολιθική εποχή και το σήμερα. 4.6 <u>Έννοιες</u> Πολιτισμός, οικισμός, αρχαιολογικός χώρος, ανασκαφή, ευρήματα, αρχιτεκτονική, τείχη, ακεραμική εποχή, κεραμική εποχή, υφαντική, τοιχογραφία, γεωργία, κτηνοτροφία.	Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Β' σελ. 49,50 Κ.Ε Γ' τάξη σελ. 24-25 **Διδακτική πρόταση 9** Ποιες ήταν οι σχέσεις μεταξύ των διαφορετικών ομάδων (χωριών) της Νεολιθικής εποχής;	

5. Εποχή του Χαλκού (3η χιλιετία π.Χ. – 12ος αιώνας π.Χ.)			
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ		
Οι μαθητές και οι μαθήτριες να είναι σε θέση να: 5.1 Αναφέρουν τους λόγους και τους τρόπους μετακίνησης στην Εποχή του Χαλκού και αιτιολογούν αλλαγές και συνέχειες σε σχέση με τη Νεολιθική εποχή και το σήμερα.	5.1 (α) Λόγοι μετακίνησης των ανθρώπων στην Εποχή του Χαλκού (έμφαση στην εμφάνιση του εμπορίου ως ενός νέου λόγου μακρινών μετακινήσεων). (β) Μέσα και χώροι μετακίνησης στην Εποχή του Χαλκού. (γ) Αλλαγές και συνέχειες στη μετακίνηση ανάμεσα στη Νεολιθική εποχή, την Εποχή του Χαλκού και το σήμερα.	**Διδακτική πρόταση 4** Γιατί και πώς μετακινούνταν οι άνθρωποι της εποχής του χαλκού; **Παρουσίαση** για Διδακτική Πρόταση 4 Γιατί και πώς μετακινούνται οι άνθρωποι; Η ιστορία μου, οι ιστορίες μου, η ιστορία μας, οι ιστορίες μας, Φύλλα Εργασίας, Ιστορία Γ' τάξης Δημοτικού, Μέρος Γ', Έκδοση Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (για σκοπούς διευκόλυνσης η αναφορά στο πιο πάνω εγχειρίδιο στη συνέχεια θα είναι: Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Γ') Σελ. 17-20 Κ.Ε Γ' τάξη σελ. 4-7 Παράλληλα διδάσκεται και ο δείκτης 6.1 (γ) – Αργοναυτική εκστρατεία	Σχολικό βιβλίο Ο Άνθρωπος και η Ιστορία του. Από τον πηλό στο μέταλλο, Τάξη Γ', Μέρος Β', Εκδόσεις ΥΑΠ, Σχολικό βιβλίο Ιστορία Γ' Δημοτικού. Από τη μυθολογία στην Ιστορία, Εκδόσεις ΙΤΥΕ, σελ. 108, 115, 116, 131, 132, 133, 134, 138.

5.2 Αναφέρουν τους λόγους επιλογής χώρων για μόνιμη εγκατάσταση και βασικά χαρακτηριστικά των προϊστορικών κοινωνιών (π.χ. αρχιτεκτονική κ.α.) στην Εποχή του Χαλκού και αιτιολογούν αλλαγές και συνέχειες σε σχέση με τη Νεολιθική εποχή και το σήμερα.	5.2 (α) Αναφορά στις προϊστορικές κοινωνίες της Εποχής του Χαλκού στην Κύπρο, την Ελλάδα και την Ανατολή και μελέτη εις βάθος μιας πόλης/οικισμού στην Κύπρο (π.χ. Έγκωμη). Επιλογή ΕΝΟΣ από τους πιο κάτω δείκτες: (β) Μια πόλη/οικισμός στην Ελλάδα (π.χ. Μινωική Κρήτη, Μυκήνες, Κυκλάδες). (γ) Μια πόλη/οικισμός στην Ανατολή (π.χ. Αίγυπτος, Μεσοποταμία). Απουσία υλικού για εμβάθυνση	**Διδακτική πρόταση 5** Πού και πώς έχτιζαν τις πόλεις τους οι άνθρωποι της εποχής του χαλκού; **Παρουσίαση** για Διδακτική Πρόταση 5 και 6 Πού και πώς έκτιζαν τις πόλεις τους οι άνθρωποι της Εποχής του Χαλκού; Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Γ' σελ. 21-22 Κ.Ε Γ' τάξη σελ. 8-9 **Διδακτική πρόταση 6** Πού και πώς έχτιζαν τις πόλεις τους οι άνθρωποι της εποχής του χαλκού; **Παρουσίαση** για Διδακτική Πρόταση 5 και 6 Πού και πώς έκτιζαν τις πόλεις τους οι άνθρωποι της Εποχής του Χαλκού; Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Γ' σελ. 23-29 Κ.Ε Γ' τάξη σελ. 8-9 Παράλληλα διδάσκεται και ο δείκτης 6.1 (δ) – Μύθος του Μινώταυρου/για τα Κυκλώπεια τείχη (εφόσον γίνει επιλογή των αντίστοιχων δεικτών).	Σχολικό βιβλίο Ο Άνθρωπος και η Ιστορία του. Από τον πηλό στο μέταλλο, Τάξη Γ', Μέρος Β', Εκδόσεις ΥΑΠ, σελ. 72-74 Σχολικό βιβλίο Ιστορία Γ' Δημοτικού. Από τη μυθολογία στην Ιστορία, Εκδόσεις ΙΤΥΕ, σελ. 114, 117,118,119, 135,136,137. Σχολικό βιβλίο Ο Άνθρωπος και η Ιστορία του. Από τον πηλό στο μέταλλο, Τάξη Γ', Μέρος Β', Εκδόσεις ΥΑΠ, Σχολικό βιβλίο Ιστορία Γ' Δημοτικού. Από τη μυθολογία στην Ιστορία, Εκδόσεις ΙΤΥΕ, σελ. 107-146 (υπάρχει υλικό για τον κυκλαδικό, τον μινωικό και τον μυκηναϊκό πολιτισμό). Σχολικό βιβλίο Ο Άνθρωπος και η Ιστορία του. Από τον πηλό στο μέταλλο, Τάξη Γ', Μέρος Β', Εκδόσεις ΥΑΠ, Σχολικό βιβλίο Ιστορία Γ' Δημοτικού. Από τη μυθολογία στην Ιστορία, Εκδόσεις ΙΤΥΕ.

5.3 Αναφέρουν βασικά χαρακτηριστικά της καθημερινής ζωής των ανθρώπων στην Εποχή του Χαλκού και αιτιολογούν αλλαγές και συνέχειες σε σχέση με τη Νεολιθική εποχή και το σήμερα.	5.3 (α) Ενδυμασία στην Εποχή του Χαλκού. (β) Διατροφή στην Εποχή του Χαλκού.	**Διδακτική πρόταση 3** Τι έτρωγαν και τι φορούσαν οι άνθρωποι της εποχής του χαλκού (σε διάφορες περιοχές της Μεσογείου - Κύπρος Μινωική Κρήτη, Μυκήνες, Αίγυπτος); Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Γ' σελ. 13-16 Κ.Ε Γ' τάξη σελ. 10-15	Σχολικό βιβλίο Ο Άνθρωπος και η Ιστορία του. Από τον πηλό στο μέταλλο, Τάξη Γ', Μέρος Β', Εκδόσεις ΥΑΠ, σελ. 14-17
	(γ) Υλικά που χρησιμοποιούσαν οι άνθρωποι στην Εποχή του Χαλκού (έμφαση στην επεξεργασία και χρήση του χαλκού). (δ) Συνέπειες στο φυσικό περιβάλλον από την εκμετάλλευση του χαλκού Μπορεί να συζητηθεί αλλά δεν υπάρχει συγκεκριμένο υλικό	**Διδακτική πρόταση 1** Ποιο νέο υλικό άρχισαν να χρησιμοποιούν οι άνθρωποι και πού το έβρισκαν; **Παρουσίαση** για Διδακτική Πρόταση 1 Ένα νέο υλικό αλλάζει τη ζωή των ανθρώπων Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Γ' σελ. 9-10 Κ.Ε Γ' τάξη σελ. 12-15 Για το δείκτη 5.3 (δ) δεν υπάρχει συγκεκριμένο υλικό αλλά μπορεί να αξιοποιηθεί η διδ. πρ. 1 για να διδαχθεί ο συγκεκριμένος δείκτης.	Σχολικό βιβλίο Ο Άνθρωπος και η Ιστορία του. Από τον πηλό στο μέταλλο, Τάξη Γ', Μέρος Β', Εκδόσεις ΥΑΠ, σελ. 32 Οι διδακτικές προτάσεις της εποχής του χαλκού μπορούν να διδαχθούν παράλληλα με αντίστοιχη ενότητα στο μάθημα της Γεωγραφίας. *ΕΝΟΤΗΤΑ 6: Εμπόριο και λιμάνια την εποχή του χαλκού (Διαθεματική Ενότητα Γεωγραφίας – Ιστορίας)* https://sch.cy/sd/245/geografia_c_dim.pdf
	(ε) Εργαλεία που χρησιμοποιούσαν οι άνθρωποι στην Εποχή του Χαλκού. (στ) Ασχολίες των ανθρώπων στην Εποχή του Χαλκού. (ζ) Αλλαγές και συνέχειες στην καθημερινή ζωή ανάμεσα στη Νεολιθική εποχή, την Εποχή του Χαλκού και το σήμερα.	**Διδακτική πρόταση 2** Ποια τεχνολογία χρησιμοποιούσαν και πώς περνούσαν τη μέρα τους οι άνθρωποι της εποχής του χαλκού. **Παρουσίαση** για τη διδακτική πρόταση 2 Πώς περνούσαν τη μέρα τους οι άνθρωποι της Εποχής του Χαλκού; Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Γ' σελ. 11-12 Κ.Ε Γ' τάξη σελ. 12-13	Σχολικό βιβλίο Ο Άνθρωπος και η Ιστορία του. Από τον πηλό στο μέταλλο, Τάξη Γ', Μέρος Β', Εκδόσεις ΥΑΠ.

		Παράλληλα διδάσκεται και ο δείκτης 6.1 (ε) – Μύθος του Ηφαίστου.	Σχολικό βιβλίο Ιστορία Γ' Δημοτικού. Από τη μυθολογία στην Ιστορία, Εκδόσεις ΙΤΥΕ, σελ. 11-114, 123-129, 141-146.
5.4 Αναφέρουν τις κύριες αντιλήψεις των ανθρώπων της Εποχής του Χαλκού και αιτιολογούν αλλαγές και συνέχειες σε σχέση με τη Νεολιθική εποχή και το σήμερα.	5.4 (α) Θέματα που απασχολούσαν τους ανθρώπους της Εποχής του Χαλκού. (β) Τρόποι έκφρασης των ανθρώπων στην Εποχή του Χαλκού (έμφαση στην εμφάνιση της γραφής). (γ) Ταφικές συνήθειες στην Εποχή του Χαλκού (δες διδακτική πρόταση 10). (δ) Αλλαγές και συνέχειες στις αντιλήψεις των ανθρώπων ανάμεσα στη Νεολιθική εποχή, την Εποχή του Χαλκού και το σήμερα.	**Διδακτική πρόταση 8** Τι μας λένε οι πηγές για το τι σκέφτονταν και τι πίστευαν οι άνθρωποι της εποχής του χαλκού. **Παρουσίαση** για τη διδακτική πρόταση 8 Τι σκέφτονταν οι άνθρωποι της εποχής του χαλκού; Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Γ' σελ. 37-48 Κ.Ε Γ' τάξη σελ. 16-17 **Διδακτική πρόταση 9** Πώς εξέφραζαν και επικοινωνούσαν τις ιδέες τους οι άνθρωποι της εποχής του χαλκού; **Παρουσίαση** για τη διδακτική πρόταση 9 Πώς εξέφραζαν και επικοινωνούσαν τις ιδέες τους οι άνθρωποι της εποχής του χαλκού; Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Γ' σελ. 49-56 Κ.Ε Γ' τάξη σελ. 18-19	Σχολικό βιβλίο Ο Άνθρωπος και η Ιστορία του. Από τον πηλό στο μέταλλο, Τάξη Γ', Μέρος Β', Εκδόσεις ΥΑΠ. Σχολικό βιβλίο Ιστορία Γ' Δημοτικού. Από τη μυθολογία στην Ιστορία, Εκδόσεις ΙΤΥΕ, σελ. 11-114, 123-129, 141-146.

5.5 Αναφέρουν βασικά χαρακτηριστικά της κοινωνικής οργάνωσης των ανθρώπων στην Εποχή του Χαλκού και αιτιολογούν αλλαγές και συνέχειες σε σχέση με τη Νεολιθική εποχή και το σήμερα.	5.5 (α) Μέγεθος των ομάδων στην Εποχή του Χαλκού (έμφαση στην εμφάνιση των βασιλείων). (β) Λήψη αποφάσεων στις ομάδες ανθρώπων στην Εποχή του Χαλκού (έμφαση στον θεσμό της βασιλείας). (γ) Κοινωνική ιεραρχία στην Εποχή του Χαλκού (κοινωνικές τάξεις, φύλο). (δ) Σχέσεις ανάμεσα στις διαφορετικές ομάδες ανθρώπων στην Εποχή του Χαλκού. (ε) Αλλαγές και συνέχειες στην κοινωνική οργάνωση ανάμεσα στη Νεολιθική εποχή, την Εποχή του Χαλκού και το σήμερα.	**Διδακτική πρόταση 10** Πόσο μεγάλες ήταν οι ομάδες των ανθρώπων της εποχής του χαλκού και ποιοι έπαιρναν τις αποφάσεις; Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Γ' σελ. 57-58 Κ.Ε Γ' τάξη σελ. 20-21 **Διδακτική πρόταση 11** Ποιες ήταν οι σχέσεις ανάμεσα στα βασίλεια της εποχής του χαλκού; Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Γ' σελ. 59 Κ.Ε Γ' τάξη σελ. 24-25	
5.6 Χρησιμοποιούν ορθά βασικές έννοιες περιεχομένου που σχετίζονται με την Εποχή του Χαλκού.	5.6 <u>Έννοιες</u> Μετάλλευμα, μεταλλείο, μεταλλωρύχος, μέταλλο, τάλαντα χαλκού, μεταλλεία, ναυάγιο, ενάλια ανασκαφή, αμφορείς, αγγεία, εργαστήρια χαλκού, ερείπια, εμπόριο.		

6. Μυθολογία			
ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ		
Οι μαθητές και οι μαθήτριες να είναι σε θέση να:		Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να αξιοποιήσουν τη **Διδακτική πρόταση 7** Μυθολογία και Ιστορία, Σε τι διαφέρει η Μυθολογία από την Ιστορία; Μαζί με τις αντίστοιχες σελίδες Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Γ' σελ. 30-31 ως παράδειγμα του τρόπου επεξεργασίας μύθων στο μάθημα της Ιστορίας. Σε αυτή τη διδακτική πρόταση γίνεται αναφορά στα Κυκλώπεια τείχη (γίνεται αναφορά στους Κύκλωπες και στη σελίδα 36) και στο Παλάτι της Κνωσσού (ακολουθεί και άλλο υλικό σχετικό με αυτό το μύθο στις σελίδες 32 και 33).	Σχολικό βιβλίο Ιστορία Γ' Δημοτικού. Από τη μυθολογία στην Ιστορία, Εκδόσεις ΙΤΥΕ, σελ. 45 (Ο Θησέας σκοτώνει το Μινώταυρο). https://istod.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/mythologia (Κύκλωπες - Κυκλώπεια τείχη – Μυκήνες, Θησέας και Μινώταυρος, Δαίδαλος και Ίκαρος)
6.1 Αναφέρουν στοιχεία μύθων που σχετίζονται με τις υπό μελέτη ιστορικές περιόδους.	6.1 (α) Ο μύθος του Προμηθέα σε σχέση με την ανακάλυψη της φωτιάς από τους ανθρώπους (Παλαιολιθική Εποχή).		Σχολικό βιβλίο Ιστορία Γ' Δημοτικού. Από τη μυθολογία στην Ιστορία, Εκδόσεις ΙΤΥΕ, σελ. 19-20 (Ο Προμηθέας, η Πανδώρα, ο Δευκαλίωνας και η Πύρρα). https://istod.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/mythologia (Προμηθέας - Φωτιά)

	(β) Ο μύθος της θεάς Δήμητρας σε σχέση με την ανάπτυξη της γεωργίας (Νεολιθική Εποχή).		Σχολικό βιβλίο Ιστορία Γ' Δημοτικού. Από τη μυθολογία στην Ιστορία, Εκδόσεις ΙΤΥΕ, σελ. 17 (Δήμητρα και Περσεφόνη). https://istod.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/mythologia (Θεά Δήμητρα - Καλλιέργεια της γης – Περσεφόνη – Εποχές).
	(γ) Ο μύθος της Αργοναυτικής εκστρατείας σχετικά με την ανάπτυξη της ναυσιπλοΐας και την αναζήτηση νέων προορισμών (Εποχή του Χαλκού).	Φ.Ε Γ' τάξη, Μέρος Γ' σελ. 34	Σχολικό βιβλίο Ιστορία Γ' Δημοτικού. Από τη μυθολογία στην Ιστορία, Εκδόσεις ΙΤΥΕ, σελ. 49-56 (Η Αργοναυτική εκστρατεία). https://istod.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/mythologia (Φρίξος και Έλλη, Αργοναυτική εκστρατεία).
	(δ) Ο μύθος του Θησέα και ο μύθος του Μινώταυρου ή/και ο μύθος του Δαίδαλου και του Ίκαρου σε σχέση με τον μινωικό πολιτισμό ή/και ο μύθος για τα Κυκλώπεια τείχη σε σχέση με τον μυκηναϊκό πολιτισμό (Εποχή του Χαλκού).	Δες πιο πάνω στην αρχή της ενότητας Μυθολογία.	
	ε) Ο μύθος του Ηφαίστου σε σχέση με τη μεταλλουργία (Εποχή του Χαλκού).		Ήφαιστος https://istod.schools.ac.cy/el/yliko/mythologia

	(Οι πιο πάνω μύθοι αναφέρονται ενδεικτικά. Ο/η εκπαιδευτικός έχει τη διακριτική ευχέρεια της επιλογής των μύθων που θα μελετηθούν).		(Ήφαιστος - Ανακάλυψη - Χρήση μετάλλων)https://istod.schools.ac.cy/el/yliko/mythologia
6.2 Εντοπίζουν βασικές διαφορές και ομοιότητες ανάμεσα στους μύθους και τις ιστορικές αναφορές και κάνουν συνδέσεις ανάμεσα στη μυθολογία και τη λαϊκή παράδοση.	6.2 (α) Ρεαλιστικά και φανταστικά στοιχεία στους πιο πάνω μύθους. (β) Κοινά στοιχεία ανάμεσα στους πιο πάνω μύθους και τις ιστορικές αναφορές για το ίδιο φαινόμενο, γεγονός, πρόσωπο κτλ. (γ) Σύνδεση των πιο πάνω μύθων με ιστορικά γεγονότα, πρόσωπα, φαινόμενα κτλ. (δ) Σύνδεση των πιο πάνω μύθων με λαϊκά παραμύθια, λαϊκούς θρύλους κτλ.	Δες πιο πάνω στην αρχή της ενότητας Μυθολογία.	